

Några iakttagelser, erfarenheter och informationer i slutet av år 2001

Valence Consulting har under året fortsatt sitt arbete med att bidra till organisationspsykologisk kunskap till arbete. Vår teoretiska och erfarenhetsmässiga bas utökas genom kontinuerlig utveckling och anpassning av vårt arbete till uppdragsgivarnas växlande behov. Människors arbetssituationer påverkas alltmer och allt snabbare av yttre faktorer som t ex politik, ekonomi och media. En iakttagelse under första hälften av 2001 var att vi mötte främlingskap inför de organisationer våra klienter tillhör – som om det vore svårbegripligt och svårfångat vad ens arbetsgivare betyder vid uppläggning och genomförande av arbetsuppgifter. Ett intryck vi fick var att individens gränser för t ex prestationsförmåga och hälsa var den sista bastionen mot överbelastning d v s att arbetsledare och arbetskamrater var till synes föga betydelsefulla för att hantera arbetsrelaterad stress.

Attacken mot World Trade Center den 11:e september tycks oss vara det mest extrema och grymma exemplet på hur oskyddade individer är från nya hot mot omvärlden. Samtidigt gestaltas drastiskt behovet av kollektiv gränshantering runt individer i samhället i organiserad form, t ex att värna yttrandefrihet, försvara utrymmet för minoriteter och bistå varandra att ge rum för att handskas med komplicerade frågeställningar.

Våra erfarenheter från de konsultuppdrag vi haft tyder på att platta och slimmade organisationer försätter medarbetare i en situation där yttre arbetsstruktur, t ex i form av byråkrati, behöver ersättas av en inre bild av ens roll och dess plats i

sammanhanget (att gå från regler till roller). För ledare tycks samtidigt fokus ha förskjutits från att leda arbete (vem ska göra vad och hur) till att leda verksamhet, d v s syssla med övergripande frågor som förhandlingar med uppdragsgivare och organisering av stödsystem (ekonomi, personal, teknik). Genom neddragningar av administration minskar resurserna för ledare att både ha ett övergripande perspektiv och leda det dagliga arbetet. Vår erfarenhet är att länkarna mellan ledare och ledda därför kan överbelastas eller brista med konsekvens att upplevelsen av meningsfullhet och förståelse för sammanhang förloras.

Genom att arbeta konsultativt bidrar vi till att återerövra mening och sammanhang i arbetslivet. Som konsulter bistår vi med att analysera och bearbeta till synes ohanterliga yrkesproblem så att de kan förstås och bemästras. Samtidigt behöver vi bidra till hanterbarheten, d v s vidga perspektivet från den person – grupp – enhet vi möter, till den organisation som omger frågeställaren. Som konsulter kan och ska vi bidra till bemästring men också skilja på vad som är upplevt som ohanterligt och vad som är professionellt ohanterat. För de frågor som är ohanterade söker vi en professionell dialog med ansvarig linjeledning och ger återkoppling som underlag för ledningsutövning.

Vi ombeds ibland att kortfattat beskriva vad vi bidrar med vid organisationspsykologisk konsultation och har då använt en metafor av en ”buljongtärning”. Innebörden är att kunden bestämmer

menyn, väljer recept och står för råvarorna. Vår bidrag är osynligt men väsentligt för resultatet och vi skiljer oss därmed från mer karismatiska konsulter ("stjärnkockar"). Våra kunder har ibland protesterat mot metaforen och givit sina egna uppfattningar av vår insats t ex: "GPS" – visar position, fart och kurs i vårt arbete, "klarskinn" – får sumpen i kokkaffe att sjunka, "transparens" – gör arbetet och organisationen synlig(t) eller att vi kort och gott "skapar arbetsglädje".

Under 2001 har Valence Consulting fortsatt sitt konstruktiva samarbete med Kristina Taremark, Kontribera HB, och planerar att utveckla detta ytterligare under 2002 för att uppgradera vår konsultativa och administrativa kapacitet. Vi har också organiserat verksamheten i tvåveckors intervall, vilket fortsätter under 2002. Jämna veckor verkar vi i Storstockholm och udda veckor i Syd- och Västsverige (för närvarande inom triangeln Växjö – Malmö – Göteborg).

Från och med november 2001 är också Valence Consulting ett aktiebolag som ägs av grundaren men där gränsen mellan personal och organisation är tydligare.

Till gamla och nya kunder, uppdragsgivare och kollegor – tack för gott samarbete och väl mött 2002.

Lars Gustafsson
VD

Kristina Taremark
Kontribera adm. service

Lästips: Hemsidan för ISPSO (International Society for the Psychoanalytic Study of Organizations) innehåller ett flertal intressanta artiklar från konferenser de senare åren. Adress: www.ispsso.org
Direktlänk till abstracts från tidigare konferenser: www.sba.oakland.edu/ispsso/html/arcindex.htm

På www.agslo.org finns tips om föredrag och konferenser i Sverige.

För den som föredrar tryckt format rekommenderar vi bl a:

Boalt Boëthius, S. (Red) (1996). *Den svårfångade organisationen*. Stockholm: Natur och Kultur.

Hirschorn, L. (1993). *The workplace within. The psychodynamics of organizational life*. Cambridge, Mass: The MIT press

Obholzer A., Roberts V. Z. (1995). *The unconscious at work*. London: Routledge.